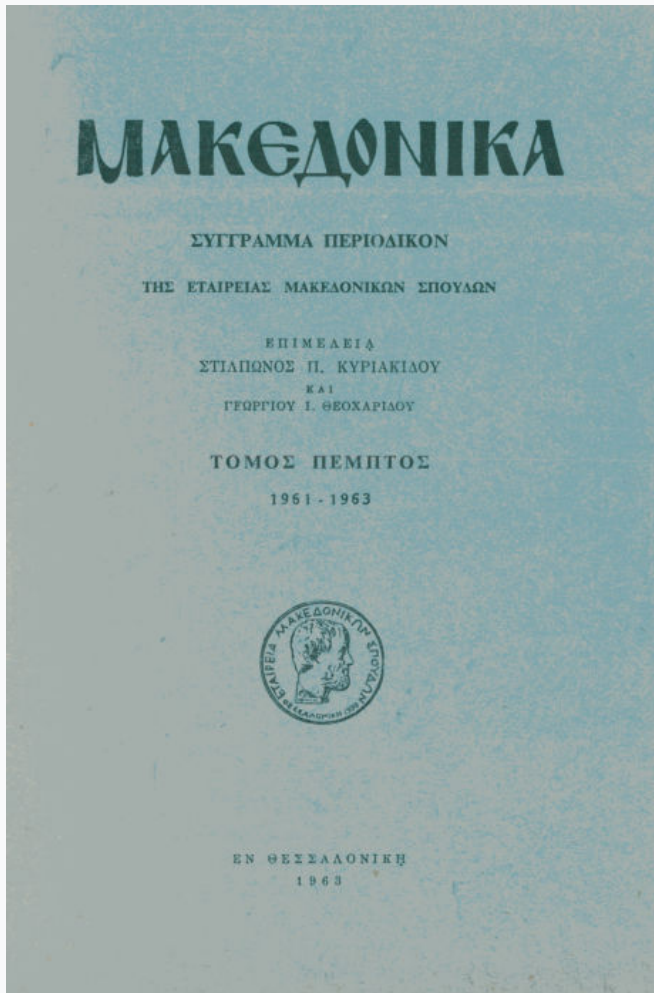

Μακεδονικά

Τόμ. 5, Αρ. 1 (1963)

Ευμενίου Ν. Θεοδωρίδου, Ο Νομός Θεσσαλονίκης και η σημασία αυτού από ιστορικής, πολιτικής, οικονομικής, διοικητικής και εκπολιτιστικής απόψεως

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.848](https://doi.org/10.12681/makedonika.848)

Copyright © 2014, Στίλπων Π. Κυριακίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κυριακίδης Σ. Π. (1963). Ευμενίου Ν. Θεοδωρίδου, Ο Νομός Θεσσαλονίκης και η σημασία αυτού από ιστορικής, πολιτικής, οικονομικής, διοικητικής και εκπολιτιστικής απόψεως. *Μακεδονικά*, 5(1), 566–567.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.848>

γαρισμὸν τὰ χωρία. Οὕτως ἐδημιουργήθησαν βαθμηδὸν πυρῆνες βουλγαριζόντων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τῶν ἐμμενόντων εἰς τὰ πάτρια ἐδημιουργήθησαν σκληροὶ ἀγῶνες, οἱ ὅποιοι πολλὰκις, μὲ τὴν ἀνάμειξιν μάλιστα τῶν κομιτατζήδων, ἀπέβησαν καὶ αἱματηροὶ εἰς βάρος κυρίως τῶν Ἑλλήνων, τῶν ὁποίων εἶναι ἀξιοθαύμαστος ὁ ἔνθουσιασμός καὶ ἡ ἀρραγὴς ἐμμονὴ εἰς τὰ πάτρια. Τὰ ἐκτιθέμενα ὑπὸ τοῦ συγγραφέως διὰ τὴν Λιγκοβάνην ἀποτελοῦσι τὴν τυπικὴν εἰκόνα τῶν ἀγῶνων τούτων καὶ τῆς ὅλης καταστάσεως εἰς τὰ σλαβόφωνα χωρία.

Ὁ συγγραφεὺς προχωρεῖ καὶ εἰς τὰ συμβάντα κατὰ τοὺς πολέμους 1912/3, μέχρις ὅτου ἡ νίκη τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἀπύλλαξε τὸν τόπον ἀπὸ τῆς παρουσίας τῶν Βουλγάρων. Εἶναι καταπληκτικὰ τὰ ὅσα ἀφηγεῖται διὰ τὰς κακουργίας τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ, οἱ ὅποιοι οὔτε τὴν περιουσίαν οὔτε τὴν τιμὴν οὔτε τὴν ζωὴν τῶν κατοίκων ἐσεβάσθησαν, φονεῖντες, καὶ δὴ ὁμαδικῶς, ὄχι μόνον τοὺς Ἑλληνας, ἐναντίον τῶν ὁποίων κυριολεκτικῶς ἐλύσσω, ἀλλὰ καὶ τοὺς Τούρκους αἰχμαλώτους.

Νομίζω ὅτι τὸ φυλλάδιον τοῦ συγγραφέως, μάρτυρος ἀψευδοῦς τῆς διαγωγῆς τῶν Βουλγάρων, θὰ ἔπρεπε νὰ καταστῇ προσιτὸν καὶ εἰς τὸ ξένον κοινόν, καὶ δὴ τὸ ἀμερικανικόν, διὰ νὰ γνωρίσῃ καὶ τοῦτο τὸ ποῖον τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι παρουσιάζουν ἑαυτοὺς ὡς ἠδίκημένους ἀπογόνους τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Πλὴν τούτου τὸ σημεῖωμα ἀποτελεῖ ἀψευδὲς τεκμήριον τῆς εἰς τὸν Ἑλληνισμόν ἀφοσιώσεως σημαντικωτάτου μέρους τῶν Σλαβοφόνων τῆς ὑπαίθρου, τὴν ὁποίαν καὶ διὰ τοῦ αἵματός των ἀπέδειξαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὅτι ὀρθῶς οἱ Ἑλληνας ἐχαρκτηρίζουν καὶ χαρακτηρίζουν αὐτοὺς ὡς πατριώτας Ἑλληνας.

Εἰς τὸ σημεῖωμα προστίθεται περιγραφή τῆς παλαιᾶς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ εἰκόνων, γενομένη ὑπὸ τῆς κ. Λουίζας Συνδίκου Λαούρδα, ἔτι δὲ καὶ πίνακες, εἰκονίζοντες διαφόρους παλαιοὺς ἀγωνιστάς, τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰκόνας αὐτῆς, ἔτι δὲ καὶ τὸ παλαιὸν σχολεῖον μετὰ τῶν μαθητῶν του. Παρατηρῶ ὅτι εἰς τὸν πίνακα V αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν δύο δημοσιευομένων εἰκόνων κακῶς ἐνηλλάγησαν.

ΣΤΙΑΦΑΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Εὐ μ ε ν ῖ ο υ Ν. Θε ο δ ω ρ ῖ δ ο υ, Ὁ Νομὸς Θεσσαλονίκης καὶ ἡ σημασία αὐτοῦ ἀπὸ ἱστορικῆς, πολιτικῆς, οικονομικῆς, διοικητικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς ἀπόψεως. Θεσσαλονίκη 1960. 8ον, σ. 46.

Πρόκειται περὶ ὁμιλίας, γενομένης πρὸς τοὺς στρατιωτικούς, ναυτικούς καὶ ἀεροπορικούς ἀκολούθους τοῦ ΝΑΤΟ καὶ τοὺς μαθητὰς τῆς Σχολῆς Ἐθνικῆς Ἀμύντης, γενομένης εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐν τῇ ιδιότητι του ὡς διευθυντοῦ τῆς Νομαρχίας Θεσσαλονίκης καὶ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἀπουσιάζοντος νομάρ-

χου Ἀθ. Μανουσοπούλου. Ὁ δμιλητὴς κατώρθωσεν εἰς τὰ στενότατα πλαίσια μιᾶς δμιλίας νὰ δώσῃ ἀρκετὰ σαφῆ εἰκόνα τοῦ νομοῦ ἀπὸ τῶν ἀπόψεων, τὰς ὁποίας ἀπαριθμεῖ εἰς τὸν τίτλον. Εἰς τὸ ἐν εἶδει εἰσαγωγῆς προτασσόμενον ἱστορικὸν μέρος ἐκτίθεται ἐν μεγάλῃ συντομίᾳ ἡ ἱστορία τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Εἰς τὴν συντομίαν ἴσως αὐτὴν ὀφείλονται μικραὶ τινες ἀνακριβείαι, αἱ ὁποῖαι ἄλλως θὰ ἀπεφεύγοντο. Οὕτως ὁ λιμὴν τῆς πόλεως δὲν ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Κασσάνδρου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, οὐδέποτε δὲ ἡ Θεσσαλονίκη ἀπέβη πρωτεύουσα τοῦ Μακεδονικοῦ κράτους. Ἐπίσης ἀνακριβὲς εἶναι ὅτι αἱ σλαβικαὶ φυλαὶ συνεμάχησαν μὲ τοὺς πειρατὰς τῆς Μεσογείου καὶ μὲ τοὺς Σαρακηνούς. Ἀκολουθοῦν τὰ κεφάλαια περὶ συγκοινωνιῶν, οἰκονομίας, βιομηχανίας, ἐμπορίου, ἀλιείας, ὄρυκτοῦ καὶ δασικοῦ πλοῦτου, ὑποαπασχολήσεως, ἀνεργίας, ἀστυφιλίας, κοινωνικῆς προνοίας, βιοτικῆς ἐπιπέδου, ἐκπαιδεύσεως, τουρισμοῦ, πολιτικῆς καταστάσεως, κλείει δὲ ἡ ὅλη μελέτη μὲ γενικὸν συμπέρασμα, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ δμιλητὴς ἐκθέτει ἐν συντομίᾳ τὰς σκέψεις αὐτοῦ περὶ τῆς μελλούσης προόδου τῆς πόλεως καὶ τοῦ νομοῦ.

Τὰ κεφάλαια ταῦτα παρὰ τὴν συντομίαν τῶν παρέχουν εἰς τὸν ἀναγνώστην πλήρη καὶ σαφῆ εἰκόνα τῆς καταστάσεως καὶ κινήσεως τοῦ νομοῦ διὰ τῶν παρατιθεμένων στατιστικῶν πινάκων. Εἰς τοὺς πίνακας τούτους εἶναι ὀφθαλμοφανῆς καὶ ἡ συντελεσθεῖσα πρόοδος ἀπὸ τῶν προπολεμικῶν χρόνων μέχρι σήμερον παρὰ τὸν μεσολαβήσαντα πόλεμον καὶ τὰ δεινὰ τῆς κατοχῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δικαιολογεῖ ἀπολύτως τὰς ἀγαθὰς τοῦ δμιλητοῦ διὰ τὸ μέλλον ἐλπίδας. Ἀξιοσημείωτος εἶναι καὶ ἡ παρατήρησις τοῦ δμιλητοῦ, ὅτι ὁ πληθυσμὸς τοῦ Νομοῦ Θεσσαλονίκης εἶναι ἀμιγῶς ἑλληνικὸς.

ΣΤΙΛΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Γεωργίου Χατζηκυριακού, Σκέψεις καὶ έντυπώσεις ἐκ περιοδείας ἀνά τὴν Μακεδονίαν (1905 - 1906). Δευτέρα ἔκδοσις. Πρόλογος Βασιλείου Γ. Χατζηκυριακού. Εἰσαγωγή Βασιλείου Λαοῦρδα. Θεσσαλονίκη 1962. [Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν. Ἴδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου 58]. 8ον, σ. ιε' + 206 μετ' εἰκόνας τοῦ συγγραφέως.

Τὸ βιβλίον εἶναι δευτέρα ἔκδοσις ἢ μᾶλλον ἀνατύπωσις τοῦ κατὰ τὸ 1906 ἐκδοθέντος ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, ἐπιθεωρητοῦ τότε τῶν ἑλληνικῶν σχολείων Μακεδονίας παρὰ τῷ Γενικῷ Ἑλληνικῷ Προξενεῖφ Θεσσαλονίκης, τὸ ὁποῖον διηυθύνετο ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Λάμπρου Κορομηλά. Προτάσσεται μικρὸς πρόλογος, συγγραφεὶς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ συγγραφέως, διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐν Θεσσαλονίκῃ, κ. Βασιλείου Χατζηκυριακού, εἰς τὸν ὁποῖον δίδονται σύντομοι βιογραφικαὶ πληροφοροῖαι περὶ τοῦ συγγραφέως, εἶτα δὲ καὶ εἰσαγωγή εἰς τὴν δευτέραν ἔκδοσιν, συγγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐπιμεληθέντος αὐτῆς κ. Βασιλείου Λαοῦρδα,